

Stichting Keurmerk Tantrisch en Seksuologisch Lichaamswerk

Alphen aan den Rijn, 13 juni 2020

Betreft: Consultatie Wet Seksuele Misdrijven

Geachte heer/mevrouw,

Graag wil onze stichting Keurmerk Tantrisch en Seksuologisch Lichaamswerk reageren op de consultatieversie van de Wet Seksuele Misdrijven.

We zijn het er uiteraard mee eens dat seksuele handelingen in de zorg strafbaar blijven volgens het nieuwe artikel 242 lid 1c. De herformulering van de wet is een vooruitgang, omdat deze nu duidelijker en completer is.

Zorg met seksuele handelingen

Er is echter ook een effect van de wet die een waardevol deel van zorg onmogelijk maakt. Het betreft de zorg, die er juist op gericht is om de gezondheid te bevorderen en waarbij seksuele handelingen onderdeel van de behandeling zijn. Dit type zorg wordt gegeven door lichaamswerkers.

De wereld van lichaamswerkers is divers maar er kunnen vier categorieën worden onderscheiden zoals in tabel 1 aangegeven. Het gaat in deze context om categorie 4.

Tabel 1: Vier categorieën van lichaamswerk

	Wellness of pleasure	Zorg
Geen seksuele handelingen	1	2
Seksuele handelingen	3	4 Nu strafbaar

Bij categorie 4 moet in ieder geval worden gedacht aan de volgende specialismen:

1. Sekszorgverlening (van gehandicapten)
2. Sexual surrogate partner therapy (SSPT)
3. De-armouring
4. Sexological bodywork

Sessies van andere specialismes vallen afhankelijk van de behandeling in één van de 4 categorieën.

5. Intimiteitscoaching
6. Kum-Nye massage
7. Neo tantra fusion massage (NTFM)
8. Sekscoaching
9. Therapeutisch intiem lichaamswerk

10. Yoni massage

Misbruik

In de memorie van toelichting staat dat artikel 142 lid 1c gaat om bescherming tegen het **misbruik** van:

- het psychisch overwicht dat die ander op de betrokkene heeft,
- de ontstane afhankelijke positie of
- van het vertrouwen dat die ander van de betrokkene heeft gewonnen.

De term **misbruik** wordt echter in het wetsvoorstel niet genoemd.

Wij menen, dat lichaamswerk in de categorie 4 zeer goed mogelijk is, zonder dat er sprake is van misbruik. Misbruik kan worden voorkomen als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, zoals:

1. Het principe van 'do no harm' wordt gehanteerd.
2. De lichaamswerker heeft voldoende, adequate opleiding genoten (competentie).
3. De lichaamswerker hanteert protocollen die de instemming van de cliënt met de seksuele handelingen aantoonbaar waarborgen gedurende het gehele traject van zorg. Het betreft protocollen die door de beroepsgroep zijn opgesteld.
4. Er is transparantie over de handelingen die worden verricht.
5. Er wordt een therapeutische driehoek gehanteerd, waarbij er naast de lichaamswerker ook sprake is van een procesbegeleider.
6. De lichaamswerker committeert zich aan een beroepscode waarbij het bovenstaande is geregeld, en is aangesloten bij een geschilleninstantie volgens het Wkkgz.

In het recente verleden zijn er tantramasseurs (ook een vorm van lichaamswerk) veroordeeld op basis van het huidige artikel 249 lid 2. Hierbij was duidelijk sprake van misbruik en werd ook aan geen van bovenstaande voorwaarden voldaan. Deze casussen zijn mede aanleiding geweest tot de oprichting van onze stichting.

Voorstel 1: Noem misbruik expliciet in de wet

De kern van artikel 242 lid 1c is om bescherming te bieden tegen seksueel misbruik van hulpverleners. Minder relevant is in welke tak van zorg zij werkzaam zijn. Ons voorstel is, dat daarom in de tekst van de wet als voorwaarde wordt toegevoegd, dat er sprake moet zijn van misbruik.

De tekst zou er als volgt uit kunnen zien:

Hij die werkzaam is in de gezondheidszorg of de maatschappelijke zorg en zijn positie misbruikt door met een persoon die zich aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd seksuele handelingen te verrichten of voornoemde persoon seksuele handelingen te laten verrichten met hem, met zichzelf of met een derde dan wel voornoemde persoon seksuele handelingen te laten ondergaan door een derde, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Voorstel 2: Licht de termen gezondheidszorg en maatschappelijke zorg toe

In artikel 242 lid 1c wordt gesproken over gezondheidszorg en maatschappelijke zorg en ook over hulp en zorg. In de memorie van toelichting wordt verder geen aandacht besteed aan deze termen. Dit roept onnodige vragen op, wat nu wel of niet valt onder gezondheidszorg en maatschappelijke zorg. Dit geldt vooral voor lichaamswerkers. Dit terwijl in de Wkkgz de term zorg wel is gedefinieerd (zie bijlage 2).

Ons voorstel is om de termen gezondheidzorg en maatschappelijke zorg in de memorie van toelichting nader toe te lichten en te harmoniseren. Dit zal de rechtszekerheid bevorderen. Het wordt dan duidelijk, wanneer voor een hulpverlener zowel artikel 242 lid 1c als de Wkkgz tegelijkertijd van toepassing is.

Lichaamswerkers sekswerkers?

Er speelt nog het volgende. Lichaamswerkers die seksuele handelingen verrichten (categorie 3 en 4) worden gezien als sekswerkers. Dit geldt zowel in de huidige wetgeving als in de nieuwe Wet regulering sekswerk. Wij hebben als stichting in de consultatieronde van de Wet regulering sekswerk hier al bezwaar tegen aangetekend. Lichaamswerkers bieden in tegenstelling tot sekswerkers/prostituees hun lichaam niet aan, waarmee klanten seksuele handelingen kunnen verrichten.

Tot slot

Met ons keurmerk hebben wij als doel, om ervoor te zorgen, dat specialisten in het lichaamswerk aan bepaalde criteria moeten voldoen, voordat zij worden geregistreerd en gecertificeerd. Dit ter bevordering van de professionaliteit van de lichaamswerkers en voorkoming van misbruik van cliënten. De klachtafhandeling is naar analogie van de WKKGZ ingericht. Wij willen graag, dat cliënten op een veilige manier gebruikt kunnen maken van de diensten van lichaamswerkers.

De stichting is een onafhankelijk instituut en heeft geen leden. De stichting kan en wil gesprekspartner zijn voor NL- en EU-overheden, werkt op de scheidslijn van inrichting en handhaving en is graag bereid tot overleg en samenwerking.

Met vriendelijke groet,

namens stichting Keurmerk Tantrisch en Seksuologisch Lichaamswerk,

Peter van Nederpelt, voorzitter

Bijlage 1: Artikel 242

Artikel 242 lid 1c. Seksuele interactie met functioneel afhankelijke personen.

Hij die werkzaam is in de **gezondheidszorg of de maatschappelijke zorg** en die met een persoon die zich aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd **seksuele handelingen** verricht of voornoemde persoon seksuele handelingen laat verrichten met hem, met zichzelf of met een derde dan wel voornoemde persoon seksuele handelingen laat ondergaan door een derde, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Memorie van toelichting: Definitie seksuele handelingen (p31)

Onder "seksuele handelingen" wordt verstaan: **handelingen van seksuele aard die een inbreuk op de lichamelijke en seksuele integriteit** van een slachtoffer maken. Hierbij valt te denken aan handelingen als aanraking(en) van lichaamsdelen, borsten, billen en geslachtsdelen. Hierbij kan het gaan om aanraking(en) over de kleding of van het naakte lichaam. Seksuele handelingen zijn ook handelingen die bestaan uit orale, vaginale of anale penetratie. Bepaalde vormen hiervan kunnen ook worden aangemerkt als (strafverzwarende) handelingen die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam.

Memorie van toelichting: Artikel 242 lid 1c (p41)

Onderdeel c, waarin bescherming wordt geboden tegen misbruik door hulpverleners, is overgenomen uit het huidige artikel 249, tweede lid.

De Hoge Raad heeft een ruime uitleg aan deze bepaling gegeven: deze strekt ertoe om in alle gevallen waarin sprake is van **misbruik van psychisch overwicht door hulpverleners** bescherming te bieden.

Niet is vereist dat sprake is van een zakelijke overeenkomst of een behandelingshandelingsovereenkomst, noch dat er sprake is van een erkende hulpverlener.

De strafrechtelijke bescherming kan onder omstandigheden doorwerken tot nadat de hulpverleningsrelatie is beëindigd.

Daarbij dient in aanmerking te worden genomen dat **het gaat om bescherming tegen het**

- **misbruik** van het psychisch overwicht dat die ander op de betrokkene heeft,
- **misbruik** van de ontstane afhankelijke positie of
- **misbruik** van het vertrouwen dat die ander van de betrokkene heeft gewonnen.

Ten aanzien van misbruik door een vrijwilliger vormen de aard en de inhoud van diens bijdrage omvattende de duur en de intensiteit, als vrijwilliger de maatstaf.

Het huidige wettelijke strafmaximum van ten hoogste zes jaren gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie is gehandhaafd.

Bijlage 2: Wkkgz

In de Wkkgz wordt zorg als volgt gedefinieerd:

Zorg	Wlz-zorg, Zvw-zorg en andere zorg;
Wlz-zorg	Zorg of dienst als omschreven bij of krachtens de Wet langdurige zorg;
Zvw-zorg	Zorg of dienst als omschreven bij of krachtens de Zorgverzekeringswet.
Andere zorg	Handelingen • op het gebied van de individuele gezondheidszorg als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, niet zijnde Wlz-zorg of Zvw-zorg, • alsmede handelingen met een ander doel dan het bevorderen of bewaken van de gezondheid van de cliënt (!?);
Individuele gezondheidszorg	Zorg die rechtstreeks betrekking heeft op een persoon en ertoe strekt diens gezondheid te bevorderen of te bewaken , het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen , waaronder geneeskunst (Wet BIG)
Alternatieve-zorgaanbieder	Een solistisch werkende, niet-geregistreerde zorgverlener • die andere zorg levert, • dan wel een instelling die uitsluitend door niet-geregistreerde zorgverleners andere zorg doet verlenen;

Verder wordt in de [brochure](#) "Val ik onder de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg?" geconcretiseerd, wanneer een hulpverlener onder de werking van de Wkkgz valt.

Voor lichaamswerkers zijn de volgende voorwaarden relevant:

f. Verricht u handelingen waarbij u richting uw cliënten een kans op genezing in het vooruitzicht stelt?

- Denk hierbij aan complementaire of alternatieve geneeswijzen.

h. Lopen individuele cliënten een aanmerkelijke kans op schade ten gevolge van uw handelingen?

- Denk aan lichamelijke of psychische schade ten gevolge van de behandeling.